

ОДЕСЬКА ШКОЛА

ТРАДИЦІ
ТА АКТУАЛЬНІСТЬ
ВІДЕО/ЖИВОПИС/ІНСТАЛЯЦІЇ

ОРГАНІЗАТОРИ
МИСТЕЦЬКИЙ
АРСЕНАЛ
МИСТЕЦЬКІ
АРСЕНАЛ

DymchukArtPromotion
DUMCHUK
ART PROMOTION

ПАРТНЕРИ
BSA
PIL
SILKA

СПЕЦІАЛЬНІ ПАРТНЕРИ
TELECOM
UKRAINE
zinteco
ART UKRAINE

ЕКСПОЗИЦІЙНИЙ
КОМПЛЕКС
АРСЕНАЛ

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ
FOK

Виставка «Одеська школа. Традиції та актуальність» у Мистецькому Арсеналі зарядила бунтівною енергією, викупала в шаленстві творчості. Величезна, надзвичайно розмаїта експозиція наситила атмосферу почуттям шани до поняття «школа».

Ольга КРАСОВСЬКА,
Ольга ПРОКОПЧУК (фото)

Спроба дедукції під час огляду навпаки

Традиції – актуальність: часова дистанція, на якій покоління художників уписувало сторінки в художницьку історію Одеси. Виставкою охоплено відрізок із середини ХХ століття й до наших днів: миттєвість – для історії людства, епоха – для історії культури. Задля того, аби впорядкувати епоху геть несхожих напрямів однієї мистецької школи, надати повнокровного звучання кожному з 500 творів сотні художників, арсенальний простір ретельно структурували. Слушне компонування виставки – один із головних її коників. До того ж приміщення Мистецького Арсеналу з його великими та малими залами, лабіринтами, нішами дає можливість розвісити-розставити експонати якнайдоцільніше.

Тож, як зауважив на прес-конференції куратор Арсеналу Олександр Соловйов, «є явище, є акценти на особистостях». Іще повідомив, що незабаром тут розгорнеться грандіозний музейний проект «Велике і величне», де буде представлено більш як 1000 експонатів із 50 музеїв країни. А нинішню одеську виставку можна розглядати як, так би мовити, предтечу того проекту.

Коли йдеться про 100 художників, роботи яких (живопис, графіка, скульптура, відео) акумульовано в одному просторі, неприпустимо випустити когось із поля зору. Тому в таких випадках найліпший вихід – вловити ті акценти, про які казав Олександр Соловйов, та йти від узагальнень до конкретних персоналій. Розпочати тренування на предмет такої дедукції можна не з першого залу огляду, а, навпаки, з останнього: хай дарують мені організатори – Мистецький Арсенал і DymchukArtPromotion. Урешті, ніхто не заборонить керуватися власними міркуваннями та імпульсами. Contemporary art 1990–2000 років, новітній відео-арт – така собі єднальна ланка між попередніми арсенальними проектами та нинішнім. Тут споглядаємо творчі плоди митців, котрі рухаються накатаною орбітою світового визнання (Олександр Ройтбурд, Мирослав Кульчицький, Ігор Гусев, Володимир Кожухар...). Іще за 10–20 років до їхнього успіху представники одеської «нової хвилі» чинили своїми творчими дослідженнями спротив нафталіну в мистецтві. А цим непокірним передували інші: нонконформісти 1960–1980-х, зокрема учасники квартирних виставок на вулиці Бабеля, 19 (Віктор Маринюк, Валерій Басанець, Олег Волошинов, Володимир Цюпко, Володимир Стрельников). З нагоди масштабної експозиції до Києва приїхав мешканець тієї легендарної квартири Володимир Асрієв, у 1960-ті – музикант, що керував ансамблем дорогого одеського ресторану, нині – громадянин Великої Британії. Отже, його одеське помешкання дотепно розташовувалося між спорудами КДБ та МВС. Художників, котрі творили поза генеральною лінією офіційно визнаного напрямку, всіляко гнобили. У розмові з журналістами Володимир Асрієв висловив

шире захоплення фактом такої експозиції: «Чи могли ми тоді уявити, що зможемо все це побачити?..». Тобто що будь-які табу на вільне самовираження колись кануть у небуття. Під час понад двотижневого тривання проекту художникам, які за доби квартирних виставок малювали маленькі роботи (аби помешкання Асрієва вмістило їх якнайбільше), було запропоновано створити великі нефігуративні полотна під шапкою «Нонконформізм-2013». Що вони з ентузіазмом і здійснили.

До слова, у соковитому виступі на прес-конференції художник Віктор Маринюк, розмірковуючи про нонконформізм зразка 1960-х і характеризуючи теперішню виставку як «дуже сьогоднішню», зазначив: мовляв, нині теж є потреба в нонконформізмі, тільки в іншому, новому його втіленні.

Дісталися врешті початку огляду – ліричного реалізму до- і післявоєнного періоду (Альбін Гавдзинський, Михайло Божий, Микола Шелюто...) й пригадали крилату цитату виставки від художника Юрія Єгорова (його картини тут також є) стосовно того, що всіх майстрів, незважаючи на полістилічність побаченого, об'єднує «одеське повітря». Роботи реалістів-ліриків несподівано додали враженням ледь вловимого усвідомлення щастя. А до «єднального» повітря долучилися сольоний бриз та всюдисуще печуче сонце.

